

Állásfoglalás a magánnyugdíjpénztári tagdíjfizetés egyes kérdéseivel kapcsolatban

I. TÉNYÁLLÁS

Az Mpt. 83. §-a 2015. január 1-jétől a következő (1a) bekezdéssel egészült ki: "(1a) A pénztár jogutód nélkül végelszámolással megszűnik, ha a tagdíjfizető tagok száma a megelőző hat hónap átlagában legalább kettő hónapon keresztül a taglétszám hetven százaléka alá csökken."

A Kiegészített Beadványban foglaltak szerint Ön 2015. január 29-én 12 hónap – a 2015 márciusa és 2016 februárja közötti időszak – tagdíját fizette meg egyetlen banki átutalással. Az átutalás közleményében jelezte, hogy a befizetett 6.000,-Ft-ot 12 hónap egységes tagdíjaként kéri 500-500 forintként figyelembe venni. A Pénztár ennek megfelelően könyvelte a befizetett tagdíjat, vagyis a Pénztár szervezeti és működési szabályzatával összhangban 2015. április hónap vonatkozásában a januárban indított tagdíj átutalása következtében Ön tagdíjfizető tagnak minősül.

Ön fizette meg továbbá 2015 márciusában két közeli hozzátartozója tárgyhavi tagdíját, az átutalás közleményében jelezve, hogy mely tagokat illeti az utalt tagdíj. Mivel a tagdíjat más javára is meg lehet fizetni, az említett utalás eredményeképp a Pénztár érintett közeli hozzátartozóit 2015. március hónap vonatkozásában tagdíjfizető tagnak tekinti.

II. A JOGKÉRDÉS

1. A "megelőző hat hónap átlagában" kifejezés milyen számításra utal, az átlag mivel hasonlítható össze: csak a tagdíjfizető tagok számát kell-e átlagolni, vagy a taglétszámot is?
2. Tagdíjfizetőnek minősül-e egy pénztártag, akinek pénztára az önkéntesen vállalt pénzbeli hozzájárulás legkisebb mértékét (az egységes tagdíjat) alapszabályában nulla forintban határozza meg, ha a tag ennek az előírásnak pontosan nulla forint megfizetésével tesz eleget?
3. Miképp történik a hetven százalékos feltétel teljesülésének vagy nem teljesülésének meghatározása olyan pénztár működésének első hat hónapjában, amely pénztár a törvénymódosítás hatályba lépését követően jön létre?
4. Adott tag tagdíjfizetését a megelőző hat hónap mindegyikében egyenként kell-e vizsgálni, vagy tagdíjfizetőnek minősül már akkor is, ha legutolsó tagdíjfizetése a megelőző hat hónap során történt?
5. Azt kell-e vizsgálni, a tagdíjfizetés mely hónapban történt, vagy a tag szándéka szerint mely hónap - akár előre vagy utólag megfizetett - tagdíjának tekintendő?
6. A taglétszámba minden pénztártagot be kell-e számítani, függetlenül attól, hogy esetében a felhalmozási időszak már lezárult-e?
7. Vizsgálandó-e, hogy adott tag javára saját maga vagy más személy teljesített befizetést?

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Az MNB a kérdéseket – az MNB-hez érkező állásfoglalás-kérések kezeléséről és a jogi állásfoglalások kiadása során alkalmazott elvekről és eljárásokról szóló – tájékoztató keretei között, absztrakt módon, a Pénztártól, illetve annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltaktól elvonatkoztatva válaszolja meg.

1. A "megelőző hat hónap átlagában" kifejezés milyen számításra utal, az átlag mivel hasonlítható össze: csak a tagdíjfizető tagok számát kell-e átlagolni, vagy a taglétszámot is?

Az MNB álláspontja szerint – a fent idézett Mpt. 83. § (1a) bekezdése alapján – az adott hónapra vonatkozó tagdíjat megfizető pénztártagok számát el kell osztani az összes pénztártag számával olyan módon, hogy „az összes pénztártag száma” alatt az adott hónap végi taglétszám értendő. Ezt, vagyis a tagdíjfizető tagok arányát fogja első ízben 2015. szeptember 30-át követően megvizsgálni az MNB az azt megelőző 6 hónap vonatkozásában. Egy példán levezetve ez azt jelenti, hogy ha áprilisban 60 %, májusban 70 %, júniusban 75 %, júliusban 75 %, majd augusztusban 80 %, végül szeptemberben újra 60 % a fizetők aránya, akkor a hat hónapos átlag pont 70 %. Amennyiben egymást követő két hónapban az előbbieket szerint számított 6 hónapos átlag 70 %-alá esik, az MNB-nek vissza kell vonnia az érintett magánnyugdíjpénztár tevékenységi engedélyét az Mpt. 110. § (3) bekezdése alapján, a pénztár közgyűlésének pedig döntenie kell a végelszámolásról.

2. *Tagdíjfizetőnek minősül-e egy pénztártag, akinek pénztára az önkéntesen vállalt pénzbeli hozzájárulás legkisebb mértékét (az egységes tagdíjat) alapszabályában nulla forintban határozza meg, ha a tag ennek az előírásnak pontosan nulla forint megfizetésével tesz eleget?*

Az Mpt. – különösen annak 4. § (2) bekezdés c) és d) pontjai, (4) bekezdése, 26. §-a, továbbá 35. § f) pontja – alapján a pénztárak szervezeti és működési szabályzataiban meghatározandó tagdíj-mértéket, annak fizetése rendjét és a tagdíjak egyes alapok közötti elosztását úgy kell megállapítani, hogy ezáltal a tagdíjbevételek nagysága és beérkezésének ütemezése – a pénztár egyéb bevételeivel együtt, az Mpt. 62/A. § szerinti költségérvényesítési lehetőségekre is figyelemmel – elegendő forrást biztosítson a pénztárszervezet folyamatos és biztonságos működtetésére, a pénztár működési szükségleteire. Az Mpt. hivatkozott rendelkezései alapján – különösen a 83. § (1a) bekezdésben foglaltak tükrében – a pénztáraknak olyan mértékű tagdíjat kell megállapítani, mely biztosítja működőképességük folyamatos fenntartását.

A fentiek alapján az MNB álláspontja az, hogy a 0,-Ft-os tagdíj – figyelemmel a 83. § (1a) bekezdésben foglaltakra is – nem áll összhangban az Mpt. fent hivatkozott rendelkezéseivel.

3. *Miképp történik a hetven százalékos feltétel teljesülésének vagy nem teljesülésének meghatározása olyan pénztár működésének első hat hónapjában, amely pénztár a törvénymódosítás hatályba lépését követően jön létre?*

Azon pénztárak esetében, melyek részére az MNB 2014. december 31-ét követően bocsát ki tevékenységi engedélyt, az 1. pontban írottak értelemszerűen – a hat hónapos „megfigyelési időszakot” előíró jogalkotói szándéknak megfelelően – irányadóak, azaz a 83. § (1a) bekezdésében foglaltaknak való megfelelés a tevékenységi engedély megszerzésétől számított 6. hónap elteltétől vizsgálandó.

4. *Adott tag tagdíjfizetését a megelőző hat hónap mindegyikében egyenként kell-e vizsgálni, vagy tagdíjfizetőnek minősül már akkor is, ha legutolsó tagdíjfizetése a megelőző hat hónap során történt?*

Az 1. pontban írottakkal összhangban az elmúlt hat hónap mindegyikére külön kell meghatározni a tagdíjfizetési arányt, majd a havi arányok alapján lehet a hat havi (féléves) átlagot megállapítani, így a csak a hat hónapos megfigyelési időszak utolsó hónapjában tagdíjat fizető tag a megelőző hónapok tekintetében tagdíjnemfizetőként vendő figyelembe.

5. *Azt kell-e vizsgálni, a tagdíjfizetés mely hónapban történt, vagy a tag szándéka szerint mely hónap - akár előre vagy utólag megfizetett - tagdíjának tekintendő?*

Az Mpt. már hivatkozott 35. § f) pontja szerint a pénztár szervezeti és működési szabályzatának tartalmaznia kell a tagdíj fizetésének rendjét, amely fizetési rendnek alapeleme a tagdíjak esedékességének egyértelműen meghatározott határideje. A tagdíjfizetési határidő eredménytelen elteltétől – mint a tagdíjfizetés elmulasztásának kezdő időpontjától – van lehetőségük a pénztáraknak arra, hogy a tag egyéni számlájának tárgyhavi befektetéséből származó hozamát az Mpt. 62/A. § (2) bekezdése szerint az egységes tagdíjnak a működési és likviditási tartalékra jutó hányadnak megfelelő összeggel, de legfeljebb a hozam összegével csökkentésük.

Az Mpt. 83. § (1a) bekezdése, 110. § (3) bekezdése és 126. §-a alkalmazása szempontjából az egyes tagok „tagdíjfizetőnek” minősülése az előbbiek és az 1., 4. pontokban kifejtettek alapján pusztán attól függ, hogy a 6 hónapos megfigyelési időszak egyes vizsgált hónapjaiban az adott tag esedékessé vált tagdíjtartozását teljesítette-e. Amennyiben az adott hónapban a tag a tagdíjfizetési kötelezettségét nem teljesítette, akkor az adott hónap tekintetében a tag attól függetlenül nem-fizetőnek minősül, hogy utóbb esetlegesen rendezi tartozását (elkerülő példaként a hozam terhére történő pénztári költségérvényesítést.) Előbbiek alapján az MNB a tagdíj „utólag, visszamenőleg” történő megfizetésének tényét vagy lehetőségét az Mpt. 83. § (1a) bekezdése, 110. § (3) bekezdése és 126. §-a alkalmazása szempontjából nem tekinti releváns körülménynek.

A tagdíj előre történő – esedékesség előtti – megfizetésének esetleges gyakorlatát az MNB elfogadhatónak tartja, összhangban azon polgári jogi alapvetéssel is, miszerint a jogosult a pénztartozás teljesítési idő előtt felajánlott teljesítését köteles elfogadni. Előbbiek alapján például az előre megfizetett havi tagdíjjal érintett tag a hivatkozott Mpt. rendelkezések alkalmazása szempontjából is tagdíjfizetőnek minősül.

6. *A taglétszámba minden pénztáratagot be kell-e számítani, függetlenül attól, hogy esetében a felhalmozási időszak már lezárult-e?*

A kizárólag társadalombiztosítási nyugdíjban részesülő személynek nyugdíjjárulék fizetési kötelezettsége nem áll fenn. Hasonlóképpen az önkéntes nyugdíjpénztártól nyugdíjszolgáltatásban részesülő önkéntes pénztári tagot sem terheli tagdíjfizetési kötelezettség.

Az említett esetekre – és az azokban megnyilvánuló szabályozási akaratra is – figyelemmel, az MNB kizárólag a felhalmozási időszakban lévő tagokat veszi figyelembe a nem fizető tagok arányának meghatározása során.

7. *Vizsgálendő-e, hogy adott tag javára saját maga vagy más személy teljesített befizetést?*

Az Mpt. 35. § f) pontjában foglaltak szerint a tag helyett más átvállalhatja a tagdíjfizetést, az ezzel kapcsolatos rendelkezéseket a pénztár szervezeti és működési szabályzatának kell tartalmaznia.

Felhívom azonban figyelmét arra, hogy a tagdíjátvállalásnak esetlegesen adójogi következményei lehetnek az Szja tv. egyes rendelkezései alapján.

Tájékoztatom, hogy az MNB-nek a jelen állásfoglalásban megjelenő véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra, Alkotmánybíróságra nézve nincs kötelező tartalma.

Budapest, 2015. április 24.